

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11S/147/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4014200780
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Vargová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4014200780.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Vargovej a členiek senátu JUDr. Marty Molnárovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: E. M., R. XXX/XX, U. - E. G., zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Križanom, Kocelova 2, Nitra, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29 augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného zo dňa 20. júna 2014 č. 33374-2/2014-BA, takto

rozhodol:

Súd z r u š u j e rozhodnutie žalovaného zo dňa 20. júna 2014 č. č. 33374-2/2014-BA, ako i rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra zo dňa 26. marca 2014 č. 200-005702-CA06/2014 podľa § 250j ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 212,74 eur na účet právneho zástupcu žalobcu, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca podanou žalobou zo dňa 19. 08. 2014 žiadal, aby súd zrušil rozhodnutie žalovaného zo dňa 20. 06. 2014 č. 33374-2/2014-BA, ako i rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, t. j. pobočky žalovaného v Nitre zo dňa 26. 03. 2014 č. 200-005702-CA06/2014. Týmto rozhodnutím bola žalobcovi uložená povinnosť vrátiť nemocenské za obdobie od 01. 08. 2012 do 30. 09. 2012 a od 01. 11. 2012 do 30. 07. 2013 v celkovej sume 6.893,40 eur. V podanej žalobe uviedol, že bol uznaný za práceneschopného na základe potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti vystaveného MUDr. Holecom od 01. 08. 2012 a následne od 29. 10. 2012 bol uznaný za dočasne práceneschopného po otcovej návšteve u tohto obvodného lekára. Absolvoval viacero kontrol a opakovane bola u neho robená kontrola dočasnej pracovnej neschopnosti i revíznym lekárom. Práceneschopný bol teda od 01. 08. 2012 do 31. 07. 2013 a v pobočke žalovaného si uplatnil nárok na nemocenské. Žiadosť o nemocenské mu vystavil MUDr. Holec ako jeho ošetrojúci lekár na základe toho, že bol dobrovoľne nemocensky poistený od 26. 01. 2012 do 21. 10. 2012, t. j. 270 dní. Dňa 11. 09. 2012 vydala pobočka žalovaného rozhodnutie, ktorým žalobcovi priznala nemocenské a za obdobie trvania dočasnej pracovnej neschopnosti, teda od 01. 08. 2012 do uplynutia podporného obdobia, t. j. do 30. 07. 2013 bolo žalobcovi vyplatené nemocenské v celkovej sume 7.538,30 eur. Trestným rozkazom Okresného súdu Nitra zo dňa 23. 08. 2013 v konaní pod sp. zn. 33T/93/2013 bol žalobca uznaný za vinného z prečinu subvenčného podvodu v spolupáchateľstve, ktorého sa mal dopustiť tým, že prostredníctvom svojho otca C. M. uviedol pobočku žalovaného v Nitre do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie nemocenského z dobrovoľného nemocenského poistenia, a to tým spôsobom, že dňa 29. 10. 2012 v ordinácii praktického lekára MUDr. Holecu prostredníctvom C. M. požiadal o vystavenie preukazu o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti. Na základe tohto MUDr. Holec bez akéhokoľvek lekárskeho vyšetrenia stanovil žalobcovi fiktívnu diagnózu bez jeho prítomnosti a vystavil preukaz o dočasnej pracovnej neschopnosti pod číslom M 069419. Na základe tohto preukazu o trvaní o dočasnej pracovnej neschopnosti bola žalobcovi dňa 14.

11. 2012 vyplatená suma nemocenskej dávky 644,90 eur za mesiac október 2012. Z vyššie uvedeného trestného rozkazu nevyplýva, že by žalobca bol uznaný vinným i za ďalšie obdobia trvania jeho dočasnej pracovnej neschopnosti, kedy poberal nemocenskú dávku, a to od 01. 08. 2012 do 30. 09. 2012 a od 01. 11. 2012 do 30. 07. 2013. Trestným rozkazom bol žalobca uznaný za vinného len za konanie v mesiaci október 2012.

V tejto súvislosti žalobca poukázal na uznesenie Okresného riaditeľstva PZ v Nitre zo dňa 27. 05. 2013, ktorým vyšetrovateľ Policajného zboru SR začal proti nemu trestné stíhanie, pričom v tomto uznesení uviedol, že „praceneschopnosť obvineného E. M., ktorá trvala od 01. 08. 2012 do 28. 02. 2013, pred a po mesiaci október, nemožno s ohľadom na zadovážené dôkazné prostriedky a s poukázaním na zásadu - in dubio pro reo - považovať za neoprávnenú“. Okresná prokuratúra v Nitre taktiež podala obžalobu iba za skutok v mesiaci október.

Žalobca i po obvinení MUDr. Holec naďalej chodil do jeho ambulancie, kde poskytovali lekársku starostlivosť iní lekári, pričom ho vyšetrovali i lekári žalovaného a následne si našiel nového všeobecného lekára. Opakovane teda prebehlo viac kontrol revízných lekárov a koncom každého mesiaca bola dočasná pracovná neschopnosť potvrdená lekárom ako i revíznym lekárom žalovaného. Po týchto kontrolách a vyšetreniach lekári uznávali žalobcu za dočasne praceneschopného.

Z uvedených dôvodov má žalobca za to, že rozhodnutím žalovaného došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, ako i k nedostatočnému zisteniu skutkového stavu, ktoré vychádza len z trestného rozkazu Okresného súdu Nitra zo dňa 23. 08. 2013 v konaní pod sp. zn. 33T/93/2013, ktorý sa týka výlučne len potvrdenia vydaného dňa 29. 10. 2012, a teda nie celého obdobia, v ktorom boli žalobcovi poskytované nemocenské dávky, t. j. od 01. 08. 2012 do 30. 09. 2012 a od 01. 11. 2012 do 30. 07. 2013.

Žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 27. 10. 2014 popísal skutkový stav v predmetnej veci, spočívajúci v tom, že žalobca bol uznaný za dočasne praceneschopný od 01. 08. 2012 do 31. 07. 2013, pričom si uplatnil nárok na nemocenské z dobrovoľného nemocenského poistenia. Žiadosť o nemocenské vystavil MUDr. Holec, všeobecný lekár pre dospelých. Žalobca bol dobrovoľne nemocensky poistený od 25. 01. 2010 do 20. 01. 2012 s vymeriavacím základom v sume 1.084,55 eur a v období od 26. 01. 2012 do 21. 10. 2012 s vymeriavacím základom 1.153,50 eur. V oboch prípadoch išlo o maximálny vymeriavací základ, z ktorého bolo možné v tom čase platiť a odvádzať nemocenské. Za obdobie trvania dočasnej pracovnej neschopnosti bola žalobcovi na nemocenských dávkach vyplatená suma 7.538,30 eur.

Žalovaný poukázal na trestný rozkaz Okresného súdu Nitra zo dňa 23. 08. 2013 v konaní pod sp. zn. 33T/93/2013, ktorým bol žalobca uznaný za vinného zo spáchania prečinu subvenčného podvodu spolupáchateľstvom na tom skutkovom základe, že v mesiaci október 2012 prostredníctvom obvineného C. M. uviedol pobočku žalovaného do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytovanie nemocenského z dobrovoľného nemocenského poistenia, a to tak, že dňa 29. 10. 2012 požiadal ošetrojúceho lekára MUDr. Holec prostredníctvom C. M. o vystavenie preukazu o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti. Na základe tohto MUDr. Holec bez akéhokoľvek lekárskeho vyšetrenia stanovil fiktívnu diagnózu a žalobcovi v jeho neprítomnosti vystavil preukaz o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti. Vyššie označeným trestným rozkazom bola žalobcovi, ako i C. M., okrem iného uložená povinnosť, spoločne a nerozdielne zaplatiť pobočke žalovaného sumu 644,90 eur.

Na základe uvedených skutočností, ktoré spochybňujú opodstatnenosť dočasnej pracovnej neschopnosti žalobcu, začala pobočka žalovaného konanie vo veci povinnosti vrátiť nemocenské za obdobie od 01. 08. 2012 do 30. 09. 2012 a za obdobie od 01. 11. 2012 do 30. 07. 2013.

K jednotlivým argumentom žalobcu v podanej žalobe žalovaný uviedol, že ošetrojúcim lekárom žalobcu pri vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti až do októbra 2012 bol MUDr. Holec. V mesiacoch november a december 2012 to boli zastupujúci lekári, v januári 2013 MUDr. Bakič a od februára 2013 do ukončenia dočasnej pracovnej neschopnosti MUDr. Švaro.

Poistenec uznaný za dočasne práceneschopného je povinný v prípade trvania dočasnej pracovnej neschopnosti každý mesiac predkladať príslušnej pobočke žalovaného preukaz o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti, na ktorom ošetrojúci lekár potvrdí, že poistenec je k poslednému dňu kalendárneho mesiaca naďalej dočasne práceneschopný. Jednotlivé preukazy o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti žalobcu boli ošetrojúcim lekárom MUDr. Holecem vystavené v dňoch 21. 08. 2012, 24. 09. 2012 a 29. 10. 2012, pričom nasledujúce preukazy boli vystavené inými ošetrojúcimi lekármi. Z trestného rozkazu vyplýva, že preukaz o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti vystavil MUDr. Holec dňa 29. 10. 2012 so stanovením fiktívnej diagnózy bez prítomnosti žalobcu. Túto dočasnú pracovnú neschopnosť prešetrovala Národná kriminálna agentúra, Národná protikorupčná jednotka Prezídia PZ v Nitre, ktorá dospela k záveru, že v mesiaci október 2012 bola dočasná pracovná neschopnosť žalobcu uznaná na základe fiktívnej diagnózy, teda neoprávnene, nakoľko dôvodom uznania dočasnej pracovnej neschopnosti žalobcu v auguste 2012 bola diagnóza M 54, ktorá bola v októbri 2012 vyhodnotená ako fiktívna, a nie skutočná. Následne bola v prvostupňovom konaní pobočkou žalovaného, ako i žalovaným v odvolacom konaní spochybnená opodstatnenosť celej dočasnej pracovnej neschopnosti žalobcu. Zároveň bola naplnená skutková podstata trestného činu subvenčného podvodu.

S poukazom na uvedené mal žalovaný za to, že dočasnú pracovnú neschopnosť žalobcu v období od 01. 08. 2012 do 31. 07. 2013 nie je možné akceptovať ako opodstatnenú.

V ďalšej časti svojho vyjadrenia žalovaný poukázal na kópie zo zdravotnej dokumentácie, ktoré žalobca predložil k podanej žalobe. Uviedol, že dočasnú pracovnú neschopnosť posudzuje a o jej uznaní a trvaní rozhoduje výlučne ošetrojúci lekár. Posudkový lekár v rámci kontroly posudzovania spôsobilosti na prácu môže len odporučiť jej ukončenie. Uvedené vyplýva i zo zdravotnej dokumentácie, ktorú predložil žalobca. Ošetrojúca odborná lekárka navrhla dňa 06. 12. 2012 ukončenie dočasnej pracovnej neschopnosti k 11. 12. 2012. Žalobca však 10. 12. 2012 navštívil lekársku službu prvej pomoci, následne posudková lekárka odporučila ukončenie dočasnej pracovnej neschopnosti k 07. 02. 2013, čo potvrdil i MUDr. Bakič. Žalobca ale zmenil ošetrojúceho lekára za MUDr. Švara. Z uvedeného vyplýva podozrenie, že žalobca postupoval účelovo, v snahe zabrániť ukončeniu jeho dočasnej pracovnej neschopnosti. Zmenami ošetrojúcich lekárov, a tým i príslušných posudkových lekárov, bol skomplikovaný výkon kontroly posudzovania spôsobilosti žalobcu na prácu počas dočasnej pracovnej neschopnosti.

Na základe predložených dokladov odbor lekárskej posudkovej činnosti žalovaného je toho názoru, že uznanie dočasnej pracovnej neschopnosti žalobcu od 01. 08. 2012 do 31. 07. 2013 bolo medicínsky neopodstatnené. Poistenec, teda žalobca a ošetrojúci lekár svojím konaním bránili riadnemu výkonu kontrolnej činnosti (striedanie ošetrojúcich lekárov, vystavenie potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti v neprítomnosti žalobcu na žiadosť jeho otca). Vyšetrenia, ktoré žalobca absolvoval v období dočasnej pracovnej neschopnosti, mali byť realizované ambulantne a nepodmieňovali dočasnú pracovnú neschopnosť.

Z uvedených dôvodov žalovaný navrhol, aby súd podanú žalobu zamietol. V prípade, že súd podanú žalobu nezamietne a rozhodne o zrušení rozhodnutia žalovaného, resp. i pobočky, žalovaný navrhol, aby súd v danej veci požiadal o spoluprácu zdravotnú poisťovňu žalobcu za účelom zabezpečenia údajov z úplného výpisu z účtu poistenca za celé obdobie trvania dočasnej pracovnej neschopnosti. Tieto údaje poskytne príslušná zdravotná poisťovňa len žalobcovi na základe jeho písomnej žiadosti. Žalovaný žalobcu nežiadal o predloženie týchto údajov, ani o udelenie jeho písomného súhlasu pre príslušnú zdravotnú poisťovňu na predloženie uvedených údajov priamo žalovanému, nakoľko je dôvodný predpoklad, že žalobca tieto údaje žalovanému neposkytne.

Žalobca v podaní zo dňa 15. 12. 2014 zaujal stanovisko k vyjadreniu žalovaného a uviedol, že odmieta akékoľvek podozrenie z účelového postupu pri výbere lekárov. Urobil len tú chybu, že v októbri 2012 z dôvodu svojho zdravotného stavu požiadal MUDr. Holecu prostredníctvom svojho otca o vystavenie preukazu o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti, ale za toto konanie bol už potrestaný. Zároveň oznámil, že dáva súhlas na vyžiadanie si údajov z jeho osobného účtu poistenca pre potreby tohto konania, čo potvrdil i svojim podpisom. a

Krajský súd v Nitre ako súd vecne a miestne príslušný (§ 246 ods. 1, § 246a ods. 1 OSP), preskúmal na pojednávaní napadnuté rozhodnutie žalovaného zo dňa 20. 06. 2014, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu podľa ust. 247 ods. 1 a nasl. OSP, pričom dospel k záveru, že zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádza rozhodnutie žalovaného, ako i rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, t. j. pobočky žalovaného v Nitre, je nedostačujúce na posúdenie veci, a preto obe tieto rozhodnutia podľa ust. 250j ods. 2 písm. c/ OSP zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, pričom takto rozhodol pomerom hlasov 3:0 (ust. § 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Z predloženého administratívneho spisu žalovaného, súčasťou ktorého je i spis prvostupňového správneho orgánu, súd zistil, že žalobca bol uznaný za dočasne práceneschopného od 01. 08. 2012 na základe potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti vystaveného ošetrojúcim lekárom dňa 01. 08. 2012 pod číslom M 069419. Žiadosť o nemocenské bola doručená pobočke žalovaného v Nitre dňa 02. 08. 2012. Dňa 21. 08. 2012 ošetrojúci lekár žalobcu vystavil preukaz o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti ku dňu 31. 08. 2012. Následne pobočka žalovaného v Nitre vydala dňa 11. 09. 2012 rozhodnutie, ktorým žalobcovi priznala nemocenské za prvé tri dni dočasnej pracovnej neschopnosti v sume 9,45492500 eur za deň a za ďalšie dni dočasnej pracovnej neschopnosti až do zániku nároku na nemocenské v sume 20,80083500 eur za deň. Ďalšie preukazy o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti boli žalobcovi vystavené ošetrojúcim lekárom s dátumom 24. 09. 2012, 29. 10. 2012, 05. 12. 2012, 10. 01. 2013, 25. 01. 2013, 27. 02. 2013, 03. 04. 2013, 26. 04. 2013, 29. 05. 2013 a 26. 06. 2013. Dočasná pracovná neschopnosť žalobcu bola ukončená dňa 31. 07. 2013 a žalobca bol od 01. 08. 2013 uznaný za práceschopného.

Pobočka žalovaného v Nitre vydala dňa 10. 03. 2014 oznámenie o začatí konania vo veci preplatku na nemocenskom za obdobie od 01. 08. 2012 do 30. 09. 2012 a od 01. 11. 2012 do 30. 07. 2013 z dôvodu neopodstatnenosti dočasnej pracovnej neschopnosti žalobcu podľa trestného rozkazu Okresného súdu Nitra v konaní pod sp. zn. 33T/93/2013, a to s poukazom na ust. § 236 ods. 1, písm. c/ zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Dňa 11. 04. 2013 bola pobočke žalovaného doručená žiadosť Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protikorupčnej jednotky - expozitúra Západ, Nitra o poskytnutie informácií týkajúcich sa viacerých osôb, medzi ktorými bol i žalobca s potvrdením o dočasnej pracovnej neschopnosti M 069419. Následne pobočka žalovaného v Nitre vydala dňa 26. 03. 2014 rozhodnutie, ktorým žalobcovi podľa ust. § 236 ods. 1 písm. c/ vyššie citovaného zákona uložila povinnosť vrátiť sumu 6.893,40 eur vyplatenú za obdobie od 01. 08. 2012 do 30. 09. 2012 a od 01. 11. 2012 do 30. 07. 2013. V odôvodnení tohto rozhodnutia je okrem citácie vyššie uvedeného zákonného ustanovenia uvedené, že žalobca je povinný vrátiť nemocenské na základe trestného rozkazu Okresného súdu Nitra v konaní pod sp. zn. 33T/93/2013, z ktorého vyplýva, že mu bola stanovená fiktívna diagnóza bez jeho prítomnosti a bez akéhokoľvek vyšetrenia. Na základe podaného odvolania žalobcu vo veci rozhodoval žalovaný dňa 20. 06. 2014, pričom rozhodol tak, že odvolanie žalobcu zamietol a napadnuté rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, t. j. pobočky v Nitre potvrdil z dôvodov uvedených v odôvodnení svojho rozhodnutia.

Podľa § 33 os. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov účinnom do 31. 08. 2012 (teda v čase vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti u žalobcu), dobrovoľne nemocensky poistená osoba má nárok na nemocenské, ak jej vznikla dočasná pracovná neschopnosť a v posledných dvoch rokoch pred vznikom dočasnej pracovnej neschopnosti bola nemocensky poistená najmenej 270 dní.

Podľa § 34 ods. 1 vyššie citovaného zákona, zamestnancovi vzniká nárok na nemocenské od 11. dňa dočasnej pracovnej neschopnosti. Povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnnej osobe a dobrovoľne nemocensky poistenej osobe vzniká nárok na nemocenské od prvého dňa dočasnej pracovnej neschopnosti. Nárok na nemocenské zaniká dňom nasledujúcim po skončení dočasnej pracovnej neschopnosti, najneskôr uplynutím 52. týždňa od vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti (ďalej len "podporné obdobie"), ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 36 vyššie citovaného zákona, nemocenské sa poskytuje za dni.

Podľa § 109 ods. 1, 2 vyššie citovaného zákona, nárok na nemocenskú dávku, dôchodkovú dávku, úrazovú dávku, dávku garančného poistenia a dávku v nezamestnanosti (ďalej len "dávka") vzniká odo dňa splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, ak tento zákon neustanovuje inak. Nárok na dávku zamestnanca nezávisí od plnenia povinností zamestnávateľa platiť a odvádzať poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie, poistné na invalidné poistenie, poistné na úrazové poistenie, poistné na garančné poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti; to neplatí na nárok na dávku zamestnanca zamestnávateľa uvedeného v § 7 ods. 2.

Nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených týmto zákonom na vznik nároku na dávku, splnením podmienok nároku na jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

Podľa § 236 ods. 1 vyššie citovaného zákona, príjemca dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak

- a) nesplnil povinnosť uloženú týmto zákonom,
- b) prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila, alebo
- c) vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila.

Úlohou súdu bolo preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného zo dňa 20. 06. 2014 a posúdiť, či tento vo vzťahu k žalobcovi postupoval v súlade so zákonom, keď potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, t. j. svojej pobočky v Nitre zo dňa 26. 03. 2014, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť vrátiť vyplatenú sumu nemocenského 6.893,40 eur za obdobie od 01. 08. 2012 do 30. 09. 2012 a od 01. 11. 2012 do 30. 07. 2013, a to s poukazom na ust. § 236 ods. 1, písm. c/ vyššie citovaného zákona, teda z dôvodu, že dávka nemocenského mu nepatrila, resp. nepatrila v poskytovanej sume a vedome inak spôsobil, že táto dávka alebo jej časť sa mu vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume ako patrila.

V predmetnej veci je nesporné, že žalobca bol uznaný za práceneschopného od 01. 08. 2012, kedy mu ošetrojúci lekár vystavil potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti pod č. M 069419, pričom jeden diel tohto potvrdenia označený ako „žiadosť o náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca,“ predložil pobočke žalovaného, ktorá mu na základe tejto žiadosti vyplácala nemocenské dávky, nakoľko spĺňal zákonom stanovené náležitosti na ich priznanie a vyplácanie (bol dobrovoľne nemocensky poistený od 25. 01. 2010 do 20. 01. 2012 s vymeriavacím základom v sume 1.084,55 eur a od 26. 01. 2012 do 21. 10. 2012 s vymeriavacím základom 1.153,50 eur, čo boli maximálne vymeriavacie základy, z ktorých bolo možné v tom čase platiť a odvádzať poistné na nemocenské poistenie). V období od 01. 08. 2012 teda žalobca poberal nemocenskú dávku z dôvodu uznanej dočasnej práceneschopnosti. Ošetrojúci lekár žalobcu mu počas trvania dočasnej práceneschopnosti každý mesiac vystavoval preukaz o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti, a to dňa 21. 08. 2012, 24. 09. 2012, 29. 10. 2012, 05. 12. 2012, 10. 01. 2013, 25. 01. 2013, 27. 02. 2013, 03. 04. 2013, 26. 04. 2013, 29. 05. 2013 a 26. 06. 2013, pričom tieto preukazy sú súčasťou predloženého administratívneho spisu. Za obdobie trvania dočasnej pracovnej neschopnosti od 01. 08. 2012 do 30. 07. 2013 žalovaný vyplatil žalobcovi na nemocenských dávkach sumu 7.538,30 eur.

Správy orgán prvého stupňa v podaní zo dňa 10. 03. 2014 oznámil žalobcovi začatie konania vo veci preplatku na nemocenskom za obdobie od 01. 08. 2012 do 30. 09. 2012 a od 01. 11. 2012 do 30. 07. 2013 z dôvodu neopodstatnenosti dočasnej pracovnej neschopnosti podľa trestného rozkazu vydaného Okresným súdom Nitra v konaní pod sp. zn. 33T/93/2013. Následne vydal rozhodnutie zo dňa 26. 03. 2014, ktorým uložil žalobcovi povinnosť vrátiť sumu 6.893,40 eur podľa ust. § 236 ods. 1, písm. c/ zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, teda z dôvodu, že nemocenská dávka vyplatená v tejto sume mu nepatrila a vedome inak spôsobil, že táto dávka sa mu vyplatila neprávom.

V predloženom administratívnom spise sa nenachádza trestný rozkaz, na ktorý sa odvoláva správny orgán prvého stupňa vo svojom rozhodnutí a na ktorý poukazuje i žalovaný. Tento trestný rozkaz však predložil žalobca ako prílohu žaloby. Súd z neho zistil, že žalobca a C. M. (otec žalobcu) boli uznaní za vinných, nakoľko žalobca v mesiaci október 2012 prostredníctvom C. M. uviedol pobočku žalovaného do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytovanie dobrovoľného nemocenského poistenia, a to tým spôsobom, že dňa 29. 10. 2012 požiadal praktického lekára MUDr. Petra Holeca prostredníctvom svojho otca o vystavenie preukazu o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti. Na základe toho potom praktický lekár tejto žiadosti vyhovel a bez akéhokoľvek lekárskeho vyšetrenia a bez prítomnosti žalobcu stanovil fiktívnu diagnózu a vystavil preukaz o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti. Žalobcovi, ako i ďalšiemu obvinenému bola uložená povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť škodu v sume 664,90 eur, ktorá vznikla žalovanému, resp. jeho pobočke vyplatením nemocenskej dávky za obdobie október 2012.

V predmetnej veci bolo potom potrebné vychádzať z dikcie ust. § 236 ods. 1, písm. c/ vyššie citovaného zákona (podľa ktorého správny orgán prvého stupňa rozhodoval), v zmysle ktorého príjemca dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila. Podmienkou uloženia povinnosti vrátiť dávku podľa ust. § 236 ods. 1, písm. c/ vyššie citovaného zákona je teda zistenie, že dávka účastníkovi konania nepatrila, resp. mu nepatrila v poskytovanej sume a že účastník konania vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila. Uvedené v konkrétnej veci znamená, že žalobcovi by bolo možné uložiť povinnosť vrátiť nemocenskú dávku poberanú v období od 01. 08. 2012 do 30. 09. 2012 a od 01. 11. 2012 do 30. 07. 2013 za predpokladu, že táto dávka mu nepatrila, resp. mu nepatrila v poskytovanej sume a vedome inak spôsobil, že dávka sa mu vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume ako patrila. Takéto okolnosti, resp. podmienky pre uloženie povinnosti žalobcovi vrátiť nemocenskú dávku vyplatenú za vyššie uvedené obdobie neboli v priebehu doterajšieho správneho konania vedeného proti žalobcovi zatiaľ preukázané, pričom dôkazná povinnosť bola jednoznačne na strane správneho orgánu. Správny orgán prvého stupňa pri rozhodovaní v predmetnej veci vychádzal z trestného rozkazu vydaného Okresným súdom Nitra dňa 23. 08. 2013 v konaní pod sp. zn. 33T/93/2013, ktorý sa však týka výlučne len nemocenskej dávky vyplatennej žalobcovi za mesiac október 2012 na základe preukazu o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti vystaveného ošetroujúcim lekárom dňa 29. 10. 2012 na požiadanie žalobcovho otca, v neprítomnosti žalobcu a bez jeho vyšetrenia so stanovením fiktívnej diagnózy žalobcu. V predloženom administratívnom spise sa nenachádzajú žiadne dôkazy smerujúce k tomu, že zistenia týkajúce sa vystavenia preukazu o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti dňa 29. 10. 2012 za mesiac október 2012 (vystavený v neprítomnosti žalobcu, bez jeho vyšetrenia a so stanovením fiktívnej diagnózy) by sa mali, resp. mohli týkať i ďalších období, konkrétne obdobia od 01. 08. 2012 do 30. 09. 2012 a od 01. 11. 2012 do 30. 07. 2013, za ktoré bola žalobcovi uložená povinnosť vrátiť vyplatené nemocenské dávky. V tejto súvislosti súd poukazuje i na dôvody uznesenia Okresného riaditeľstva PZ v Nitre, odbor kriminálnej polície, oddelenie ekonomickej kriminality zo dňa 27. 05. 2013 (ktorým bolo začaté trestné stíhanie žalobcu a jeho otca za prečin subvenčného podvodu spáchaného formou spolupáchateľstva), v ktorých je okrem iného uvedené, že práceneschopnosť žalobcu pred a po mesiaci október 2012 nemožno s ohľadom na zadovážené dôkazné prostriedky a na zásadu „in dubio pro reo“ považovať za neoprávnenú. Okresný prokurátor v Nitre taktiež podal obžalobu na žalobcu a jeho otca len za konanie, ktoré ho dopustili v mesiaci október 2012. Správny orgán prvého stupňa nevykonala žiadne dokazovanie na preukázanie svojho tvrdenia, že dôvody, pre ktoré bola žalobcovi trestným rozkazom zo dňa 23. 08. 2013 uložená povinnosť vrátiť nemocenskú dávku vyplatenú za mesiac október 2012, by sa mali týkať i ďalších období trvania dočasnej pracovnej neschopnosti žalobcu. Výlučne vychádzal len z trestného rozkazu vydaného Okresným súdom Nitra dňa 23. 08. 2013 v konaní pod sp. zn. 33T/93/2013, ktorý ale nie je dostatočným podkladom na uloženie povinnosti vrátiť nemocenskú dávku vyplatenú žalobcovi za obdobie od 01. 08. 2012 do 30. 09. 2012 a za obdobie od 01. 11. 2012 do 30. 07. 2013. Na preukázanie dôvodov svojho rozhodnutia zo dňa 26. 03. 2014 teda správny orgán prvého stupňa nevykonala žiadne dokazovanie a jeho rozhodnutie potom vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, na základe čoho nemožno bez ďalšieho vyvodit' záver o tom, že za obdobie od 01. 08. 2012 do 30. 09. 2012 a od 01. 11. 2012 do 30. 07. 2013 poberal neprávom nemocenskú dávku, nakoľko neboli preukázané žiadne okolnosti, na základe ktorých by žalobca vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa mu vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako mu patrila.

Vyššie uvedené pochybenia prvostupňového správneho orgánu pri zisťovaní skutkového stavu veci neodstránil ani žalovaný v odvolacom konaní. Súd je potom toho názoru, že správne orgány nevykonali dostatočné dokazovanie v zmysle ust. § 195 a nasl. zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktorý sa vzťahuje na konanie v predmetnej veci. Rozhodnutie správneho orgánu musí vychádzať z presne a úplne zisteného skutočného stavu veci a na ten účel musí správny orgán obstaráť potrebné podklady. Zisťovanie podkladov pre rozhodnutie patrí k ťažiskovým činnostiam správnych orgánov a požiadavka čo najúplnejšieho a najpresnejšieho zistenia stavu veci je procesným vyjadrením zásady materiálnej pravdy. Úplnosť zistenia podkladov znamená, že boli vykonané všetky prešetrenia a dôkazy, ktoré majú pre danú vec význam. S poukazom na uvedené je súd tohto názoru, že správne orgány nezistili skutkový stav dostačujúcim spôsobom a tak, aby súd mohol posúdiť, či postupovali alebo nepostupovali v súlade so zákonom, keď žalobcovi uložili povinnosť vrátiť nemocenskú dávku v sume 6.893,40 eur vyplatenú žalobcovi za obdobie trvania jeho dočasnej pracovnej neschopnosti od 01. 08. 2012 do 30. 09. 2012 a od 01. 11. 2012 do 30. 07. 2013.

Nakoľko žalovaný, ani správny orgán prvého stupňa sa dôsledne neriadili vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami, bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku a rozhodnutie žalovaného (ako aj prvostupňové rozhodnutie) zrušiť, pretože obe rozhodnutia vychádzajú z nedostatočne zisteného skutkového stavu, ktorý súdu znemožňuje posúdenie predmetnej veci. V prípade, ak správny orgán prvého stupňa po riadnom zistení skutkového stavu veci a vykonaní riadneho dokazovania zotrúva na povinnosti žalobcu vrátiť vyplatené nemocenské dávky v období od 01. 08. 2012 do 30. 09. 2012 a od 01. 11. 2012 do 30. 07. 2013, vydá o tom pri dodržaní procesného predpisu nové rozhodnutie, ktoré náležite a v zmysle zákona zdôvodní. Bude však nevyhnutné vo vyššie naznačenom smere a za účelom správneho právneho posúdenia veci si ujasniť a ozrejmiť, či sú naplnené okolnosti, za ktorých možno s poukazom na ust. § 236 ods. 1, písm. c/ vyššie citovaného zákona uložiť žalobcovi ako príjemcovi nemocenskej dávky povinnosť vrátiť túto dávku poberanú od 01. 08. 2012 do 30. 09. 2012 a od 01. 11. 2012 do 30. 07. 2013. Uvedené znamená, že bude potrebné posúdiť, či sú naplnené zákonom stanovené podmienky na postup podľa ust. § 236 ods. 1, písm. c/ vyššie citovaného zákona, teda podmienky na uloženie povinnosti vrátiť nemocenskú dávku, resp. jej časť, v prípade, že príjemcovi dávky nepatrila lebo mu nepatrila v poskytovanej sume a ak žalobca vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa mu vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila.

Právnym názorom súdu je žalovaný (rovnako ako správny orgán prvého stupňa) v ďalšom konaní viazaný podľa ust. § 250j ods. 7 OSP. Viazanosť právnym názorom je právnou povinnosťou správneho orgánu a znamená, že správny orgán je v ďalšom konaní v podstate viazaný názorom súdu na právne a skutkové odôvodnenie nového rozhodnutia a táto viazanosť sa vzťahuje aj na postup správneho orgánu pri ďalšom konaní.

K návrhu žalovaného, aby súd požiadal príslušnú zdravotnú poisťovňu žalobcu o spoluprácu za účelom zabezpečenia údajov z úplného výpisu z účtu poistenca za celé obdobie trvania dočasnej pracovnej neschopnosti žalobcu, je potrebné uviesť, že v konaní podľa druhej hlavy piatej časti OSP je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Preto sa v správnom súdnom dokazovaní zásadne nevykonáva, resp. možno vykonať len také dokazovanie, ktoré je nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia, t. j. rozsah dokazovania je obmedzený účelom správneho súdneho konania. Úlohou súdu v správnom súdnom konaní nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu veci, pretože tento má byť dostatočne zistený už v správnom konaní. Účelom správneho súdneho konania je preskúmať zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov, teda preskúmať, či správne orgány v konkrétnej veci vymedzenej žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy, resp. preskúmať i postup, ktorý predchádzal vydaniu týchto rozhodnutí s prihliadnutím na závažnosť zisteného skutkového stavu, ktorý tu bol v čase ich vydania. Z uvedených dôvodov nebolo možné vyhovieť vyššie uvedenému návrhu žalovaného.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 250k ods. 1 OSP a úspešnému žalobcovi priznal náhradu účelne vynaložených trov konania v sume 212,74 eur. Suma 212,74 eur pozostáva z tarifnej odmeny právneho zástupcu žalobcu 188,27 eur, t. j. za 2 úkony právnej služby po 61,87 eur vykonané v roku 2014 (prevzatie a prípravu veci, podanie žaloby na súd), 1 úkon právnej služby po 64,53 eur vykonaný

v roku 2015 (účasť na pojednávaní) podľa ust. § 13a ods. 1, písm. a/, c/, d/, ust. § 11 ods. 4, veta druhá, vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, zo sumy paušálnych náhrad 24,47 eur, t. j. 2 x 8,04 eur režijný paušál úkonom vykonaným v roku 2014 a 1 x 8,39 eur k úkonu vykonanému v roku 2015 podľa ust. § 16 ods. 3 vyššie citovanej vyhlášky.

Právny zástupca žalobcu si uplatnil tarifnú odmenu podľa ust. § 11 ods. 4 veta prvá vyššie citovanej vyhlášky, v zmysle ktorého za jeden úkon právnej služby patrí jedna šestina výpočtového základu (t. j. 134,- eur v roku 2014 a 139,83 eur v roku 2015) vo veciach zastupovania v konaniach podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Takúto tarifnú odmenu za jeden úkon právnej služby mu však súd nepriznal, a to s poukazom na ust. § 11 ods. 4 veta druhá vyššie citovanej vyhlášky, nakoľko v predmetnej veci sa jedná o zastupovanie v dávkovej veci sociálneho poistenia a za jeden úkon právnej služby mu potom patrí odmena vo výške jednej trinástiny výpočtového základu, t. j. po 61,85 eur za úkony vykonané v roku 2014 a 64,53 eur za úkon vykonaný v roku 2015.

Súd nepriznal právnenému zástupcovi žalobcu ním uplatnenú odmenu za vykonanie ďalších úkonov právnej služby, a to rokovania so žalobcom, ktoré mali byť vykonané dňa 09. 12. 2014 a 18. 05. 2015, nakoľko vykonanie týchto úkonov nepovažoval za účelné pri bránení, resp. uplatňovaní práva žalobcu. Navyše záznam z rokovania, ktoré sa malo uskutočniť dňa 09. 12. 2014, nie je podpísaný žalobcom, ani jeho právnym zástupcom, a teda nie je zrejmé, či sa vôbec toto rokovanie uskutočnilo. Pokiaľ ide o rokovanie, ktoré sa malo uskutočniť dňa 18. 05. 2015, nie je zrejmé, čoho sa rokovanie malo týkať a aký bol jeho význam a účel pri uplatňovaní a bránení práva žalobcu.

Právnenému zástupcovi žalobcu súd nepriznal ani ním uplatnenú tarifnú odmenu za podanie vyjadrenia zo dňa 15. 12. 2014 k vyjadreniu žalovaného k podanej žalobe. Súd predloženie tohto vyjadrenia nežiadal a bolo vecou žalobcu a jeho právneho zástupcu, že takéto vyjadrenie podali.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Nitre, písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).